بسم الله الرحمن الرحيم

ދިވެހިރާއްޖޭގެ ހައިކޯޓު
ދިވެހިރާއްޖެ

ޤަޟިއްޔާ ނިމުނު ގޮތުގެ ޚުލާސާ

- ޤަޟިއްޔާ ނަންބަރު: 2016/HC-A/478

- އިސްތިއުނާފު ކުރި ފަރާތް:
  * ނަން: އެޗް.ޕީ.ޓީ ސަރވިސަސް ޕްރައިވެޓް ލިމިޓެޑް * ދާއިމީ އެޑްރެސް: މއ. ހަވާފުސްޓޯރު/ ކ.މާލެ
  * ރަޖިސްޓްރީ ނަންބަރު: C-41/2006 * މިހާރުގެ އެޑްރެސް: ހ. ރޯޒީރާ/ ކ. މާލެ

- އިސްތިއުނާފު ކުރެވުނު ފަރާތް:
  * ނަން: ހައުސިންގ ޑިވެލޮޕްމަންޓް ކޯޕަރޭޝަން ލިމިޓެޑް * ދާއިމީ އެޑްރެސް: އެޗް.ޑީ.ސީ ބިލްޑިންގ/ ހުޅުމާލެ
  * ރަޖިސްޓްރީ ނަންބަރު: C-793/2008 * މިހާރުގެ އެޑްރެސް: އެޗް.ޑީ.ސީ ބިލްޑިންގ/ ހުޅުމާލެ

- ރަޖިސްޓްރީކުރެވުނު ތާރީޚު: 03 ރަބީޢުލްއައްވަލް 1438
  04 ޑިސެމްބަރު 2016
- ނިމުނު ތާރީޚު: 19 ޝަޢްބާން 1438
  15 މޭ 2017

- އިސްތިއުނާފުކުރެވުނު މައްސަލަ ނަންބަރު: 301/HMC/2013
- ނިންމި ކޯޓު: ހުޅުމާލޭ މެޖިސްޓްރޭޓް ކޯޓު
- މައްސަލައިގެ ބާވަތް: އެގްރީމެންޓާއި ޚިލާފުވުން
- ހުށަހެޅުނު ތާރީޚު: 24 ޖޫން 2013 * ނިމުނު ތާރީޚު: 17 ޑިސެމްބަރު 2015

- މައްސަލަ ބެއްލެވި ޤާޟީން:

އިސްފަޟީލަތުލް ޤާޟީ ޢަބްދުﷲ ދީދީ ފަޟީލަތުލް ޤާޟީ ޢަބްދުއްރައޫފު އިބްރާހީމް ފަޟީލަތުލް ޤާޟީ

ދައުވާގެ ޚުލާޞާ:

މިއީ، ހުޅުމާލެ މެޖިސްޓްރޭޓް ކޯޓުގެ ނަންބަރު 301/HMC/2013 ޤަޟިއްޔާ ނިންމަވާފައިވަނީ ޝަރުޢީ ނުވަތަ ނުވަތަ ޤާނޫނީ އުސޫލަކާ ޚިލާފަށްކަމަށް ބުނެ އެ ޤަޟިއްޔާ އިސްތިއުނާފު ކޮށްދިނުން އެދި [illegible] [illegible] [illegible] ލިމިޓެޑްގެ ފަރާތުން [illegible] ހައިކޯޓަށް [illegible] [illegible] ޤަޟިއްޔާއެކެވެ.

މިޤަޟިއްޔާގައި އިސްތިއުނާފު [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ހައިކޯޓަށް ތިރީގައެވެ.

ފާހަގަކުރެވުނު ނުކުތާތައް:

01- ހުޅުމާލެ މެޖިސްޓްރޭޓް ކޯޓުގެ ނަންބަރު 301/HMC/2013 ޤަޟިއްޔާގެ ޝަރީޢަތް ނިމުނު ގޮތުގެ ރިޕޯޓް ބަލާއިރު، އެ ޤަޟިއްޔާގައި، [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] (ރަޖިސްޓްރީ ނަންބަރު C-41/2006) އާއި ހައުސިންގ ޑިވެލޮޕްމަންޓް ކޯޕަރޭޝަން ލިމިޓެޑް އާއި ދެމެދު 12 ނޮވެމްބަރު 2012 ވަނަ ދުވަހު ސޮއިކުރި ނަންބަރު HDC/LDL/10/129 އެއްބަސްވުމުގެ ދަށުން ހައުސިންގ ޑިވެލޮޕްމަންޓް ކޯޕަރޭޝަން [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] M1-25 ނަންބަރު [illegible] [illegible] [illegible] ފައިސާ ދައްކަމުންނުދާތީ، [illegible] [illegible] ލިމިޓެޑް ހައުސިންގ ޑިވެލޮޕްމަންޓް ކޯޕަރޭޝަން [illegible] ދައްކަންޖެހޭ ނުދައްކައިވާ 590,360.85ރ. (ފަސްލައްކަ ނުވަދިހަ ހާސް ތިން ސަތޭކަ ފަސްދޮޅަސް ރުފިޔާ އަށްޑިހަ ފަސްލާރި) ދިނުމަށްގޮވާލައި، އެއްބަސްވުމުގެ 20 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ) [illegible] [illegible] [illegible] ހައުސިންގ ޑިވެލޮޕްމަންޓް ކޯޕަރޭޝަން ލިމިޓެޑް އާއި [illegible] [illegible]

ހައުސިންގ ޑިވެލޮޕްމަންޓް ކޯޕަރޭޝަން ލިމިޓެޑް އާ ހަވާލުކުރާ ދުވަހާއި ހަމައަށް އެއްބަސްވުމުގެ 07 ވަނަ މާއްދާގައިވާ ގޮތުގެ މަތިން އެޓޯލް ޕެރަޑައިސް ޕްރައިވެޓް ލިމިޓެޑްގެ އަތުން ކުލި ލިބިގަތުމަށާއި، އެއްބަސްވުމުގެ 15 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ) ގެ ދަށުން ދައްކަންޖެހޭ ޖޫރިމަނާގެ ފައިސާ ލިބިގަތުމަށާއި، އެއްބަސްވުމުގެ 11 ވަނަ މާއްދާގެ (ށ) ގެ ދަށުން ފެނާއި ކަރަންޓަށް ދައްކަންޖެހޭ ފައިސާއެއް ނުދައްކައިފިނަމަ، އެ ފައިސާ އެ ޚިދުމަތް ދިން ފަރާތަށް ލިބިދިނުމަށާއި، އެއްބަސްވުމުގެ 11 ވަނަ މާއްދާގެ (ނ) ގެ ދަށުން ފޯނާއި ފެކްސް ފަދަ ޚިދުމަތްތަކަށް ދައްކަންޖެހޭ ފައިސާއެއް ނުދައްކައިފިނަމަ އެ ފައިސާ އެ ޚިދުމަތް ދިން ފަރާތަށް ލިބިދިނުމަށާއި، އެއްބަސްވުމުގެ 20 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ) ގެ ދަށުން ބިމާއި ހަވާލުކުރަން އަދި ހައުސިންގ ޑިވެލޮޕްމަންޓް ކޯޕަރޭޝަން ލިމިޓެޑްގެ ފަރާތުން ހުށަހަޅުމުން ބެލުނު މައްސަލައެއްކަން އެނގޭކަމާއި،

އެ ޤަޟިއްޔާގައި ހުކުމްކުރައްވާފައިވަނީ، "[illegible]، އެޓޯލް ޕެރަޑައިސް ޕްރައިވެޓް ލިމިޓެޑް (ރަޖިސްޓްރީ ނަންބަރު C-41/2006) އާއި ހައުސިންގ ޑިވެލޮޕްމަންޓް ކޯޕަރޭޝަން ލިމިޓެޑް އާއި ދެމެދު 12 ނޮވެމްބަރު 2012 ދުވަހު ސޮއިކުރި ނަންބަރު HDC/LDL/10/129 އެއްބަސްވުމުގެ ދަށުން، ހައުސިންގ ޑިވެލޮޕްމަންޓް ކޯޕަރޭޝަން ލިމިޓެޑުން އެޓޯލް ޕެރަޑައިސް ޕްރައިވެޓް ލިމިޓެޑަށް ސިނާޢީ ބޭނުމަށް [illegible] ކުއްޔަށް ދޫކޮށްފައިވާ ނަންބަރު M1-25 ސިނާޢީ ބިމަށް އެއްބަސްވުމުގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ގޮތަށް ކުލިދެއްކުން ނުދީ އެޓޯލް ޕެރަޑައިސް ޕްރައިވެޓް ލިމިޓެޑްގެ ފަރާތުން ހައުސިންގ ޑިވެލޮޕްމަންޓް ކޯޕަރޭޝަން ލިމިޓެޑަށް ދައްކަންޖެހި ނުދައްކައިވާ 590,360.85ރ. (ފަސްލައްކަ ނުވަދިހަ ހާސް ތިން ސަތޭކަ ފަސްދޮޅަސް ރުފިޔާ އަށްޑިހަ ފަސްލާރި) މި ފައިސާ ލިބިގަތުމަށާއި، އެއްބަސްވުމުގެ 20 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ) ގައި ބުނެފައިވާގޮތަށް ބިން ހައުސިންގ ޑިވެލޮޕްމަންޓް ކޯޕަރޭޝަން ލިމިޓެޑާ ހަވާލުކޮށްދިނުމަށާއި، ބިން ހައުސިންގ ޑިވެލޮޕްމަންޓް ކޯޕަރޭޝަން ލިމިޓެޑާ ހަވާލުކުރާ ދުވަހާއި ހަމައަށް އެއްބަސްވުމުގެ 07 ވަނަ މާއްދާގައިވާ ގޮތުގެ [illegible] ޕެރަޑައިސް ޕްރައިވެޓް ލިމިޓެޑްގެ އަތުން ކުލި ލިބިގަތުމަށާއި، އެއްބަސްވުމުގެ 15 ވަނަ [illegible]

ދަށުން ދައްކަންޖެހޭ ޖޫރިމަނާގެ ފައިސާ ލިބިގަތުމަށާއި، އެއްބަސްވުމުގެ 11 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ) ގެ ދަށުން ފެނާއި ކަރަންޓަށް ދައްކަންޖެހޭ ފައިސާއެއް ނުދައްކައިވާނަމަ، އެ ފައިސާ އެ ޚިދުމަތް ދިން ފަރާތަކަށް ލިބިދިނުމަށާއި، އެއްބަސްވުމުގެ 11 ވަނަ މާއްދާގެ (ށ) ގެ ދަށުން ފޯނާއި ފެކްސް ފަދަ ޚިދުމަތްތަކަށް ދައްކަންޖެހޭ ފައިސާއެއް ނުދައްކައިވާނަމަ އެ ފައިސާ އެ ޚިދުމަތް ދިން ފަރާތްތަކަށް ލިބިދިނުމަށާއި، އެއްބަސްވުމުގެ 20 ވަނަ މާއްދާގެ (ރ) ގެ ދަށުން ބިމާއި ހަވާލުކުރަން އެދި ހައުސިންގ ޑިވެލޮޕްމަންޓް ކޯޕަރޭޝަން ލިމިޓެޑްގެ ފަރާތުން ހުށަހަޅާފައިވާ މި ދަޢުވާގައި،

ހައުސިންގ ޑިވެލޮޕްމަންޓް ކޯޕަރޭޝަން ލިމިޓެޑާއި އެޓޯލް ޕެރަޑައިސް ޕްރައިވެޓް ލިމިޓެޑް އާ ދެމެދު ވެފައިވާ ނަންބަރު HDC/LDL/10/129 އެއްބަސްވުމުގެ ދަށުން ހައުސިންގ ޑިވެލޮޕްމަންޓް ކޯޕަރޭޝަން ލިމިޓެޑުން އެޓޯލް ޕެރަޑައިސް ޕްރައިވެޓް ލިމިޓެޑަށް ސިނާޢީ ބޭނުންތަކަށް ކުއްޔަށްދޫކޮށްފައިވާ ބިމަށް 05 ޑިސެމްބަރު 2015 ދުވަހާއި ހަމައަށް އެޓޯލް ޕެރަޑައިސް ޕްރައިވެޓް ލިމިޓެޑުން ހައުސިންގ ޑިވެލޮޕްމަންޓް ކޯޕަރޭޝަން ލިމިޓެޑަށް ކުލީގެ ގޮތުގައި ދައްކަންޖެހޭ 3,063,562/90ރ. (ތިން މިލިއަން ފަސްދޮޅަސް ތިންހާސް ފަސްސަތޭކަ ފަސްދޮޅަސް ދެ ރުފިޔާ ނުވަދިހަ ލާރި) އާއި ޖޫރިމަނާގެ ގޮތުގައި ދައްކަންޖެހޭ 808,652/10ރ. (އަށްލައްކަ އަށްހާސް ހަސަތޭކަ ފަންސާސް ދެ ރުފިޔާ ދިހަ ލާރި) އާއި އެކު ޖުމްލަ 3,872,219.00ރ. (ތިން މިލިއަން އަށްލައްކަ ހަތްދިހަ ދެހާސް ދުއިސައްތަ ނަވާރަ ރުފިޔާ) ދައްކަންޖެހި ނުދައްކާފައިވާކަން ހުށަހަޅާފައިވާ ލިޔުންތަކުން ޘާބިތުވެފައި އޮންނަތީއާއި، އަދި މި ދަޢުވާގައިވާ ފައިސާއަކީ ދަޢުވާލިބޭ އެޓޯލް ޕެރަޑައިސް ޕްރައިވެޓް ލިމިޓެޑުން ދައްކަންޖެހޭ ފައިސާއެއްކަން އެޓޯލް ޕެރަޑައިސް ޕްރައިވެޓް ލިމިޓެޑްގެ ފަރާތުން އިޢުތިރާފުވެފައިވާތީ،

މިހާތަނަށް (05 ޑިސެމްބަރު 2015 ވަނަ ދުވަހުގެ ނިޔަލަށް) ދައްކަންޖެހި ނުދައްކައިވާ ކުލީގެ ގޮތުގައި ދައްކަންޖެހޭ 3,063,562/90ރ. (ތިން މިލިއަން ފަސްދޮޅަސް ތިންހާސް ފަސްސަތޭކަ ފަސްދޮޅަސް ދެ ރުފިޔާ ނުވަދިހަ ލާރި) އާއި ޖޫރިމަނާގެ ގޮތުގައި ދައްކަންޖެހޭ 808,652/10

(އަށްސަތޭކަ އަށްހާސް ހަސަތޭކަ ފަންސާސް ދެ ރުފިޔާ ދިހަ ލާރި) އާއި އެކު ޖުމްލަ 3,872,219.00ރ. (ތިންމިލިއަން އަށްސަތޭކަ ހަތްދިހަ ދެހާސް ދުއިސައްތަ ނަވާރަ ރުފިޔާ) އާއި އަދި އެއްބަސްވުމުގެ ދަށުން ދައްކަންޖެހޭ ފައިސާއާއި އިތުރުން [illegible] ޖޫރިމަނާއާއެކު މިއަދު (17 ޑިސެމްބަރު 2015 ވަނަ ދުވަހުން) ފެށިގެން 07 (ހަތެއް) މަސް ދުވަހުގެ ތެރޭގައި ހައުސިންގ ޑިވެލޮޕްމަންޓް ކޯޕަރޭޝަން ލިމިޓެޑަށް ދައްކަމުންގޮސް، މި މުއްދަތުގެ ތެރޭ މި ފައިސާ އެއްކޮށް ދައްކާ [illegible] އަންގައި، އަދި މި މުއްދަތުގެ ތެރޭގައި މި ފައިސާ ނުދައްކައިފިނަމަ، ނަންބަރު M1-25 [illegible]، ހައުސިންގ ޑިވެލޮޕްމަންޓް ކޯޕަރޭޝަން ލިމިޓެޑާއި ހަވާލުކުރުމަށް [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] އަންގައި ހުކުމްކުރުން" މައްސަލަ ނިންމާފައިވާކަން އިސްވެ [illegible] ޤަޟިއްޔާގެ [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible].

-02 ހުޅުމާލެ މެޖިސްޓްރޭޓް ކޯޓުގެ ނަންބަރު 301/HMC/2013 ޤަޟިއްޔާ

ނިންމާފައިވާ ޝަރުޢީ އަދި ޤާނޫނީ އުޞޫލުތަކާ އެއްގޮތަށް ނޫންކަމަށް ބުނެ އެ ޤަޟިއްޔާ [illegible] އަދި [illegible]؛

- އިސްތިއުނާފުކުރާ ފަރާތުން، އިސްތިއުނާފު [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] އެއްބަސްވުމުގެ ދަށުން ކުއްޔާއި ޖޫރިމަނާގެ ފައިސާ [illegible] [illegible] ނަންބަރު M1-25 [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]، [illegible] އެ [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

މި އެންމެހާ ބިނާތަކާއި ގުޅިގެން އުފެދިފައިވާ ޝަރީޢަތުގެ ހުކުމް ހިނދު، މި މައްސަލަ ހުޅުމާލެ މެޖިސްޓްރޭޓް ކޯޓުގެ ޝަރީޢަތުގެ އިޖްރާއާތު އަށް ކޯޓުން ތިޔަގޮތަށް ނިންމަވާފައިވާ ގޮތުން ހުކުމްކުރި ނިންމަވާފައެވެ.

-03 ހުޅުމާލެ މެޖިސްޓްރޭޓް ކޯޓުގެ ނަންބަރު 301/HMC/2013 ގެ ދަޢުވާ

ނިންމަވާފައިވަނީ ސަރުކާރާއި އަދި ފާރިން އެޕާޓްމަންޓް އައްޑެކުޓްރޮނިކްސްގެ ޖެން އާ ދަޢުވާ އިސްތިއުނާފުކުރެއްވުން އޮޅި ހައުސިންގ ޑިވެލޮޕްމަންޓް ކޯޕަރޭޝަން އިސްތިއުނާފު ކުރައްވަން ހުކުމްކުރައްވާ ނިންމެވުމަށް، އަންނަނިވި ގުޅިގެން ދިފާޢުގެ ހައިކޯޓުގެ ސަބަބުތައް މަޖިލީހަށް ޙަވާލުކުރައްވާ ފާހަގަކުރައްވައި، މައްސަލައިގެ ގޮތުގައި ދިފާޢުކުރައްވާ ބަޔާނުގައި އަންނަނިވި ކަންކަމެއް ފާހަގަކުރައްވައެވެ.

(ހ) ފުރަތަމަކަމަކީ، ހުޅުމާލެ މެޖިސްޓްރޭޓް ކޯޓުގެ ނަންބަރު 301/HMC/2013

ދަޢުވާގެ ސަބަބަކީ ދިވެހި ފައިސާގެ ދިހަލައްކަ ޝީލިންގ، މި ދަޢުވާއާއި، ހައުސިންގ ޑިވެލޮޕްމަންޓް ކޯޕަރޭޝަން ލީޒުގެ (ޝަރުޢީ ނަންބަރު C-41/2006) އާއި ހަވާލާދީ ޑިވެލޮޕްމަންޓް ކޯޕަރޭޝަން ލީޒުގެ އާއި ދުވަހު 12 ނޮވެމްބަރު 2012 ވަނަ ދުވަހު ސޮއިކުރި ނަންބަރު HDC/LDL/10/129 އެއްބަސްވުމުގެ ދަށުން ހަވާލާދީ ޑިވެލޮޕްމަންޓް ކޯޕަރޭޝަން ލީޒުގެން ހައުސިންގ ޑިވެލޮޕްމަންޓް ކޯޕަރޭޝަން ލީޒުގަނެ ސިޓީގެ ބުނާގޮތް ހުޅުމާލޭން ހުޅުމާލޭގެ ނަންބަރު M1-25 ސައިޓާއި ބިމަށް އެއްބަސްވުމުގެއި ބަދަލުކުރުމަށް ކޯޓަށް ދައްކަވާފައިވާ ފައިސާ، ހައުސިންގ ޑިވެލޮޕްމަންޓް ލީޒުގެ ހައުސިންގ ޑިވެލޮޕްމަންޓް ކޯޕަރޭޝަން ލީޒުގެ ދައްކަވަންޖެހޭ ނިގުޅައިގަތުމާ 590,360.85ރ. (ފަސްލައްކަ ނުވަދިހަ ހާސް ތިންސަތޭކަ ފަސްދޮޅަސް ރުފިޔާ އަށްޑިހަ ފަސްލާރި) ލިބިގަތުމަށާއި، އެއްބަސްވުމުގެ 20 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ) ގައި ބުނެފައިވާ ގޮތަށް ބިން ހައުސިންގ ޑިވެލޮޕްމަންޓް ކޯޕަރޭޝަން ލީޒުގެ އާއި ހަވާލުކުރުމަށް ނުވާތީ، ބިން ހައުސިންގ ޑިވެލޮޕްމަންޓް ކޯޕަރޭޝަން

އާ ހަވާލުކުރާ ދުވަހާ ހަމައަށް އެއްބަސްވުމުގެ 7 ވަނަ މާއްދާގައިވާ ގޮތުގެ މަތިން އެޓޯލް ޕެރަޑައިސް ޕްރައިވެޓް ލިމިޓެޑްގެ އަތުން ހުރި [illegible]، އެއްބަސްވުމުގެ 15 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ) ގެ ދަށުން ދައްކަންޖެހޭ ޖޫރިމަނާގެ ފައިސާ [illegible]، އެއްބަސްވުމުގެ 11 ވަނަ މާއްދާގެ (ށ) ގެ ދަށުން ފެނާއި ކަރަންޓަށް ދައްކަންޖެހޭ ފައިސާއެއް ނުދައްކައިވާނަމަ އެ ފައިސާ އެ ދިނުމަށް ދިން ފަރާތަށް [illegible]، އެއްބަސްވުމުގެ 11 ވަނަ މާއްދާގެ (ނ) ގެ ދަށުން ފޯނާއި ފެކްސް ފަދަ ޚިދުމަތަކަށް ދައްކަންޖެހޭ ފައިސާއެއް ނުދައްކައިވާނަމަ އެ ފައިސާ އެ ދިނުމަށް ދިން ފަރާތަކަށް [illegible]، އެއްބަސްވުމުގެ 20 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ) ގެ ދަށުން [illegible] ހަވާލުކުރަން އަދި [illegible] ޑިވެލޮޕްމަންޓް ކޯޕަރޭޝަން ލިމިޓެޑްގެ ފަރާތުން ދައްކާ [illegible] [illegible] މައްސަލައަކަށް އެނގެން އޮންނަކަމެވެ.

(ހ) ދެވަނަކަމަކީ، ޤާނޫނު ނަންބަރު 22/2010 (ދިވެހިރާއްޖޭގެ ކޯޓުތަކުގެ ޤާނޫނު)ގެ 52 ވަނަ މާއްދާއަށް ބަލާއިރު، ދަށު ކޯޓުތަކަކީ، ފުރަތަމަ މަރުޙަލާގައި މައްސަލަ ބެލުމަށް ޤާނޫނުއަސާސީން ނުވަތަ ޤާނޫނުން އެހެން ކޯޓަކާ ހަވާލުކޮށްފައިނުވާ މައްސަލަތައް ފުރަތަމަ މަރުޙަލާގައި ބެލުމަށް އުފައްދާފައިވާ ކޯޓުތަކެއްކަމާއި، ދަށު ކޯޓުތައް ބެހިގެންވަނީ މައިގަނޑު ދެގިންތިއަކަށްކަމާއި، އަދި މަތީ ގިންތިއާއި ތިރީ ގިންތީގެ ކަމާއި، ދަށު ކޯޓުތަކުގެ ތެރެއިން މަތީ ގިންތީގެ ކޯޓުތަކަކީ ދިވެހިރާއްޖޭގެ ކޯޓުތަކުގެ ޤާނޫނުގެ ދަށުން އުފައްދާ ސުޕީރިއަރ ކޯޓުތަކާއި އަދި އެނޫން ޤާނޫނަކުން ވަކިވަކިން ޚާއްޞަކޮށް އުފައްދާ ސުޕީރިއަރ ކޯޓަކާ އެއް ދަރަޖައިގެ ކޯޓު ނުވަތަ ކޯޓުތައްކަމާއި، ދަށު ކޯޓުތަކުގެ ތެރެއިން ތިރީ ގިންތީގެ ކޯޓުތަކަކީ ދިވެހިރާއްޖޭގެ ކޯޓުތަކުގެ ޤާނޫނުގެ ދަށުން އުފައްދާ މެޖިސްޓްރޭޓް ކޯޓުތައްކަން އެނގެން އޮންނަކަމާއި، ދަށު ކޯޓުތަކުގެ ތެރެއިން ސިވިލް ކޯޓުގެ އިޚްތިޞާޞް، ޤާނޫނު ނަންބަރު 22/2010 (ދިވެހިރާއްޖޭގެ ކޯޓުތަކުގެ ޤާނޫނު)ގެ ޖަދުވަލު 1 ގައި އަދި މެޖިސްޓްރޭޓް ކޯޓުތަކުގެ އިޚްތިޞާޞް ޖަދުވަލު 5 ގައި ބަޔާން ކޮށްފައިވާކަން އެނގެން އޮންނަކަމެވެ.

(ނ) ތިންވަނަ ކަމަކީ، މެޖިސްޓްރޭޓް ކޯޓުތަކުގެ އިޚްތިޞާޞް ބަޔާންކޮށްދީފައިވާ ޤާނޫނު ނަންބަރު 22/2010 (ދިވެހިރާއްޖޭގެ ކޯޓުތަކުގެ ޤާނޫނު)ގެ ޖަދުވަލު 5 އަށް ބެލުމުން، މެޖިސްޓްރޭޓް ކޯޓުތަކުގެ އިޚްތިޞާޞްގެ ތެރޭގައި އެކޯޓެއް ހިމެނޭ ޖުޑީޝަލް ދާއިރާގައި ހިނގާ އެންމެހައި ޖިނާއީ، މަދަނީ، އަދި އާއިލީ މައްސަލަތައް ބަލާނެކަމާއި، މިއިން އިސްތިސްނާ ކޮށްފައިވަނީ، އެ ޖަދުވަލުގައި ނުވަތަ އެޤާނޫނުގެ އެހެން މާއްދާއެއްގައި ނުވަތަ އެހެން ޤާނޫނެއްގައި އިސްތިސްނާ ކޮށްފައިވާ މައްސަލަތައް އެކަނިކަމާއި،

މިގޮތުން މެޖިސްޓްރޭޓް ކޯޓުތަކުގެ އިޚްތިޞާޞްގެ ތެރޭގައި ނުހިމެނޭގޮތަށް އިސްތިސްނާ ކޮށްފައިވާ މައްސަލަތަކުގެ ތެރެއިން އާއިލީ މައްސަލައެއް ފިޔަވައި އެހެނިހެން މަދަނީ މައްސަލަތަކަށް ބަލާއިރު، މެޖިސްޓްރޭޓް ކޯޓުތަކަށް ނުބެލޭގޮތަށް، ހަމައެކަނި ސިވިލް ކޯޓަށް ޚާއްސަކޮށް ބެލޭގޮތަށް، ކަނޑައަޅާފައިވަނީ ޤާނޫނު ނަންބަރު 22/2010 (ދިވެހިރާއްޖޭގެ ކޯޓުތަކުގެ ޤާނޫނު)ގެ ޖަދުވަލު 5 ގެ 2 ވަނަ ނަންބަރުގެ (އ) ގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ "5,000,000 (ފަސް މިލިއަން) ރުފިޔާއިން ފެށިގެން މަތީގެ އަދަދުގެ ފައިސާ ހިމެނޭ ނުވަތަ އަދަދުގެ މުދާ ހިމެނޭ މަދަނީ މައްސަލަތައް" އެކަނިކަން އެނގެން އޮންނަކަމާއި، އެހެންކަމުން، 5,000,000 (ފަސް މިލިއަން) ރުފިޔާއިން ފެށިގެން މަތީގެ އަދަދުގެ ފައިސާ ހިމެނޭ ނުވަތަ އަދަދުގެ މުދާ ހިމެނޭ މައްސަލަތައް ފިޔަވައި އެހެނިހެން އެންމެހައި މަދަނީ މައްސަލަތައް ބެލުމުގެ އިޚްތިޞާޞް، އުސޫލެއްގެ ގޮތުން މެޖިސްޓްރޭޓް ކޯޓުތަކުންވެސް ލިބިފައިވާކަން އެނގެންއޮތުމުން، މަދަނީ މައްސަލަތަކުގެ ތެރެއިން ސިވިލް ކޯޓަށް ވަކި އިޚްތިޞާޞް ލިބިފައިވާ މައްސަލައަކީ 5,000,000 (ފަސް މިލިއަން) ރުފިޔާއިން ފެށިގެން މަތީގެ އަދަދުގެ ފައިސާ ހިމެނޭ ނުވަތަ އަދަދުގެ މުދާ ހިމެނޭ މައްސަލައެއް އެކަނިކަން [illegible] މުދަލުގެ މައްސަލަތަކާއި، ވިޔަފާރީގެ މައްސަލަތަކާއި، ރަހުނުގެ މައްސަލަތަކާއި، ދަރަނީގެ މައްސަލަތަކާއި އަދި އެނޫންވެސް މަދަނީ މައްސަލަތަކީ އެފަދަ މައްސަލައެއްގައި ހިމެނޭ ފައިސާގެ އަދަދު ނުވަތަ މުދަލުގެ އަގު 5,000,000 (ފަސް މިލިއަން)

[illegible]

(ހ) [illegible] ޤާނޫނު ނަންބަރު 22/2010 (ދިވެހިރާއްޖޭގެ [illegible]

ޤާނޫނު) ގެ [illegible] 5 ގެ 3 ގައި "މި ޤާނޫނުގެ [illegible] މާއްދާއެއްގައި [illegible]"، މި މާއްދާގެ (ހ) ގައި، "[illegible]".

[illegible]

[illegible]

އެއްވެސް ސަބަބެއް ފެންނަން ނެތުމާއި މި މައްސަލަ ފުރަތަމަ މަރުޙަލާގައި ހުޅުމާލެ މެޖިސްޓްރޭޓް ކޯޓުގައި ބެލިބެލުން ސައްޙަ ނޫންކަމަށް ކަނޑައަޅަން ނެތް ކަމެވެ.

އެންމެފަހުން، ހުޅުމާލެ މެޖިސްޓްރޭޓް ކޯޓުގެ ނަންބަރު 301/HMC/2013 ޤަޟިއްޔާގައި ބެލުމުން މައްސަލާގައި ހިމެނޭ މައްސަލައަކީ ހުޅުމާލެ މެޖިސްޓްރޭޓް ކޯޓަށް އިޚްތިޞާޞް ލިބިގެންވާ މައްސަލަތައްކަން ޤާނޫނު ނަންބަރު 22/2010 (ދިވެހިރާއްޖޭގެ ކޯޓުތަކުގެ ޤާނޫނު) އަށް ބެލުމުން އެނގެން އޮންނާތީއާއި އަދި އެ ކޯޓުން އެމައްސަލަ ބެލުމަށް ޤާނޫނީ އަދި ޝަރުޢީ ގޮތުން ހުރަސް އެޅޭފަދަ އެހެން ސަބަބެއް ފެންނަން ނެތުމާއި، އިސްތިއުނާފުކުރުމުގައި މިވާ [illegible]، ހުޅުމާލެ މެޖިސްޓްރޭޓް ކޯޓުން ބައްލަވައި ނިންމުމުގައި ޝަރުޢީ ނުވަތަ ޤާނޫނީ ގޮތުން ނުރަނގަޅު ކަމެއް ނުވަތަ އުނިކަމެއް އޮތް ކަމަކަށް މި ޤަޟިއްޔާ ބެލި ދިވެހިރާއްޖޭގެ ހައިކޯޓުގެ އެއްވެސް ފަނޑިޔާރަކަށް ފާހަގަ ނުކުރެވުނު ކަމެވެ.

- ހުކުމް

ދެންފަހެ، އިސްވެބަޔާން ކުރެވުނު ކަންކަން އެގޮތުގެ މަތިން ހުރުމާއެކު، ހުޅުމާލެ މެޖިސްޓްރޭޓް ކޯޓުގެ ނަންބަރު 301/HMC/2013 ޤަޟިއްޔާ އިސްތިއުނާފު ކުރުމަށް [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ފަރާތުން ހުށަހެޅި ނުކުތާގެ މައްޗަށް ބިނާކޮށް ޤަޟިއްޔާގައި އެ ކޯޓުން ކުރައްވާފައިވާ ހުކުމަށް ބަދަލު ގެނައުމުގެ ފަދަ ޝަރުޢީ އަދި ޤާނޫނީ ސަބަބެއް ނެތްކަމަށް މި ޤަޟިއްޔާ ދިވެހިރާއްޖޭގެ ހައިކޯޓުގެ ފަނޑިޔާރުންގެ އިއްތިފާޤުން ކަނޑައަޅައި އެގޮތުގެ މަތިން ހުކުމް ކުރީމެވެ.